

De rentabiliteitsindex en het productiegetal

Lambert Westertaken, IKC-L, Caroline van Brakel, PV

Ieder jaar worden de rentabiliteitsindex en het productiegetal voor de **vleesvarkenshouderij** berekend. De waarderingsnormen voor de rentabiliteitsindex 1995 komen voor alle kengetallen hoger uit dan voor de rentabiliteitsindex **1994**, met uitzondering van de **waarderingsnorm** voor het vleespercentage. De waarderingsnormen voor de vier kengetallen van het productiegetal verschillen tussen **1995** en **1996** alleen voor de EW-conversie.

In elk administratieprogramma voor de vleesvarkenshouderij ligt de nadruk op de technische resultaten. De varkenshouder probeert de groei van de varkens, het vleespercentage en de EW-conversie te verbeteren en de voerkosten per kg groei en de uitval te verlagen. De rentabiliteitsindex 1995 geeft aan wat de financiële consequenties per gemiddeld aanwezig vleesvarken zijn indien de genoemde kengetallen met één eenheid zouden zijn verbeterd of verslechterd in 1995. Het productiegetal 1996 geeft een schatting van de toe- of afname van het saldo per afgeleverd varken in een periode van 1996 per eenheid verbetering of verslechtering van deze technische kengetallen.

De rentabiliteitsindex

De rentabiliteitsindex wordt berekend aan de hand van de gemiddelde technische resultaten van de TEA-2000 vleesvarkensbedrijven in het afgesloten jaar voor de kengetallen groei per dier per dag, voerkosten per kg groei, uitvalspercentage en vleespercentage.

De waarderingsnorm voor 1 gram groei meer of minder per dier per dag wordt berekend volgens de formule: $(\text{gemiddeld saldo} + \text{rente levende have}) / \text{gemiddelde groei/dier/dag (gr/dag)}$ en bedraagt voor 1995 $(f120,- + f12,80)/729 = f0,18$ per gemiddeld aanwezig vleesvarken.

De waarde van $f0,01$ hogere of lagere voerkosten per kg groei in 1995 is $(365 \times \text{gemiddelde groei} \times 0,01)/1.000 = f2,66$ per gemiddeld aanwezig vleesvarken.

Voor de waarderingsnorm van het uitvalspercentage wordt de waarde van een uitgevallen varken berekend als de biggenprijs plus de helft van de toegerekende kosten (= voerkosten + overige kosten) en is in 1995 $f150,51$. Volgens de formule: $(365 \times$

$\text{gemiddelde groei/dier/dag}) / (1.000 \times \text{gemiddeld groeitraject}) \times 0,01 \times \text{waarde van een uitgevallen varken}$ is vervolgens de waarde van 1% uitval te berekenen. In 1995 bedraagt deze $(365 \times 729) / (1.000 \times (113 - 26)) \times 0,01 \times f150,51 = f4,60$ per gemiddeld aanwezig vleesvarken.

De waarde van een 1% hoger of lager vleespercentage wordt berekend door de normale verdeling van alle in 1995 geleverde vleesvarkens een procent te verhogen en deze te relateren aan het betreffende onderdeel van het uitbetalingsadvies van het PW van 1 januari 1995. De waarde van 1% mager vlees bedraagt in 1995 4,62 ct. Als waarderingsnorm voor het vleespercentage als onderdeel van de rentabiliteitsindex 1995 betekent dit per gemiddeld aanwezig vleesvarken $3,06 \text{ rondes} \times \text{het gemiddelde geslacht gewicht van } 88 \text{ kg} \times 4,62 \text{ ct} = f12,44$.

Het productiegetal

Het productiegetal geeft het te verwachten effect aan van de technische resultaten op het saldo per afgeleverd varken. Het productiegetal bestaat uit vier waarderingsnormen voor de volgende technische kengetallen: groei per dier per dag, EW-conversie, uitvalspercentage en vleespercentage. Deze waarderingsnormen worden berekend met behulp van de gegevens van de dataset TEA-2000 vleesvarkenshouderij en de begrotingsnormen zoals deze in KWIN-Vee 1995-1996 zijn gepubliceerd.

De waarde van 1 gram groei als onderdeel van de waarderingsnormen van het productiegetal wordt berekend volgens de formule: $(\text{saldo} + \text{rente levende have}) / \text{gemiddelde groei}$. Het saldo + rente levende have is volgens KWIN-Vee 1995-1996 $f143,-/3,06 \text{ rondes} = f46,73$ per afgeleverd varken. Volgens de TEA-2000 bedrijfsresultaten bedraagt de gemiddelde groei per dier per dag 729 gr. De waarde van 1

gram groei in 1996 bedraagt $f 0,06$ per afgeleverd varken,

De waarderingsnorm voor 0,01 EW-conversie is 87 kg groei $(113 - 26) \times 0,01 \text{EW/kg groei} = 0,87 \text{ EW}$ per afgeleverd varken. De voerprijs bedraagt volgens KWIN-Vee 1995-1996 $f 43,-/100 \text{ kg}$. Volgens de TEA-2000 gegevens van 1995 is de bijbehorende gemiddelde EW-waarde 1,06, hetgeen resulteert in een voerprijs van $f 40,571 / 100 \text{ EW}$. Dit betekent per afgeleverd varken $0,87 \text{ EW} \times f 40,57 / 100 \text{ EW} = f 0,35$. De waarde van 1% uitval wordt volgens de berekeningsnorm voor het productiegetal als volgt berekend: $2,6\% \text{ uitval per opgelegde big} = 2,6 / (100 - 2,6) = 2,669\% \text{ per afgeleverd varken}$. $1,6\% \text{ uitval per opgelegde big} = 1,6 / (100 - 1,6) = 1,626\% \text{ uitval per afgeleverd varken}$. De waarde van 1% uitval per afgeleverd varken $= (2,669\% - 1,626\%) \times f 160,-$ (waarde uitgevallen dier volgens KWIN-Vee 1995-1996) $= f 1,67$.

De waarde van 1% meer of minder vlees volgens het productiegetal 1996 bedraagt 4,62 ct (zie waarderingsnorm vleespercentage rentabiliteitsindex 1995) vermenigvuldigd met het geslacht gewicht van 88 kg is $f 4,07$ per afgeleverd vleesvarken.

De vergelijking met het voorgaande jaar

In tabel I zijn de berekende waarderingsnormen voor de rentabiliteitsindex 1994 én 1995 en de waarderings- en technische normen voor het productiegetal 1995 én 1996 weergegeven.

Uit tabel I blijkt dat de waarderingsnormen voor de rentabiliteitsindex 1995 voor alle kengetallen hoger berekend zijn dan voor de rentabiliteitsindex 1994, met uitzondering van de waarderingsnorm voor het vleespercentage. Dit betekent dat in 1995 als gevolg van een verbetering van de groei met 5 gr/dag én een toename van de voerkosten per kg groei met 2 ct én een toename van het vleespercentage met gemiddeld 0,1%, het saldo per gemiddeld aanwezig vleesvarken van 1995 met $f 3,18$ zou zijn afgenomen, terwijl het saldo van 1994 zelfs met $f 3,30$ zou zijn afgenomen. De waarderingsnormen voor het productiegetal verschillen tussen 1995 en 1996 alleen voor de EW-conversie. Een verbetering van de EW-conversie met $0,02 \text{EW/kg groei}$ betekende in 1995 een verbetering van het saldo per afgeleverd vleesvarken van $f 0,72$, en heeft in 1996 een verbetering van het saldo met $f 0,70$ per afgeleverd vleesvarken tot gevolg. ■

Tabel I: Waarderingsnormen voor de rentabiliteitsindex per gemiddeld aanwezig vleesvarken van 1994 en 1995 en de waarderings- en technische normen voor het productiegetal per afgeleverd varken van 1995 en 1996

Waarderingsnormen rentabiliteitsindex:	1994	1995	
1 gr groei	0,15	0,18	gld per gr groei
1 ct voerkosten per kg groei	2,65	2,66	gld per ct voerkosten/kg groei
1% uitval	4,43	4,60	gld per % uitval
1% vlees	12,53	12,44	gld per % vlees
Waarderingsnormen productiegetal:	1995	1996	
1 gr groei	0,06	0,06	gld per gr groei
0,01 EW	0,36	0,35	gld per 0,01 EW
1% uitval	1,67	1,67	gld per % uitval
1% vlees	4,07	4,07	gld per % vlees
Technische normen productiegetal:	1995	1996	
Groei (gr/dag)	725	730	
EW-conversie (EW/kg groei)	3,00	2,98	
% uitval	2,7	2,6	
% vlees	55,5	55,5	